

Årsberetning 2020

Det Psykiatriske Patientklagenævn i Grønland

Januar 2021

Indholdsfortegnelse

FORORD.....	3
AFSNIT I: Det Psykiatriske Patientklagenævn.....	4
1.1. Sammensætning	4
1.2. Kompetenceområder og opgaver	4
1.3. Definition af sags- og afgørelsesbegrebet	4
AFSNIT II: 2020 – Antal sager, sagsfordeling m.m.....	5
AFSNIT III: Principielle problemstillinger.....	6

FORORD

I medfør af § 16 i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 15 af 2. december 2013 om Forretningsorden for Det Psykiatriske Patientklagenævn skal Det Psykiatriske Patientklagenævn hvert år offentliggøre en beretning om dets virksomhed. Årsberetningen skal udarbejdes i samarbejde med Dronning Ingrid's Hospitals Psykiatriske afdeling, og årsberetningen har derfor været forelagt Dronning Ingrid's Hospitals Psykiatriske afdelingen inden offentliggørelsen. Dronning Ingrid's Hospitals Psykiatriske afdeling havde ingen bemærkninger til årsberetningen.

Det Psykiatriske Patientklagenævn er oprettet i henhold til Psykiatrilovens § 46. Nævnets opgaver er at behandle klager over tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførsel, tvangsbehandling, tvungen opfølgning efter udskrivning, tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt, beskyttelsesfiskering, personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer samt aflåsning af døre i afdelingen.

Efter Psykiatrilovens § 46 består det Psykiatriske Patientklagenævn af en advokat som formand, Landslægen og en repræsentant fra en patientforening, der repræsenterer de sindslidende.

Landslægeembedet varetager Det Psykiatriske Patientklagenævns sekretariatsopgaver.

AFSNIT I: Det Psykiatriske Patientklagenævn

1.1. Sammensætning

Patientklagenævnets formand var i 2020 advokat Kista Høegh Niclasen. Som stedfortræder for formanden var udpeget advokat Charlotte Pedersen.

Det lægelige medlem af Patientklagenævnet var i 2020 landslæge Henrik L. Hansen. Læge Paneeraq Noahsen fra Landslægeembedet har i 2020 været stedfortræder for det lægelige medlem.

Formand for Den Psykiatriske Patientforening Esekias Therkelsen har været udpeget som medlem af Patientklagenævnet i 2020. Der har ikke været udpeget nogen stedfortræder for Esekias Therkelsen i 2020.

Sekretariatet for Patientklagenævnet har i 2020 været varetaget af Tania Dyreborg Broberg fra Landslægeembedet.

1.2. Kompetenceområder og opgaver

Det Psykiatriske Patientklagenævn behandler klager over beslutninger om tvangsforanstaltninger, som beskrevet ovenfor i forordet.

Det Psykiatriske Patientklagenævns sager fremkommer ved klager fra patienter, der under indlæggelsen på den psykiatriske afdeling har været udsat for en af de ovenfor anførte former for tvang. Klagen sendes til nævnet enten ved patientrådgivers mellemkomst eller ved, at klagen fremsættes skriftligt eller mundtligt overfor hospitalets personale, der så formidler klagen videre, så snart den er modtaget, sammen med sagens øvrige akter (lægens erklæring, patientjournal, indlæggelsespapirer, tvangsprotokoller m.m.)

Det Psykiatriske Patientklagenævn kan ved sin afgørelse enten afvise klagen, f.eks. fordi den falder uden for nævnets kompetence, eller realitetsbehandle klagen. Når nævnet realitetsbehandler en klage, kan Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelse gå ud på, at et tvangsindgreb godkendes, eller at indgrebet findes at være foretaget med urette. Ved klage over en beslutning om tvangsbehandling kan nævnet endvidere godkende eller tilsidesætte beslutningen.

Hvis der er tale om en klage over tvangsbehandling, der er tillagt opsættende virkning, skal Det Psykiatriske Patientklagenævn træffe sin afgørelse inden for 7 hverdage. Ved klage over andre tvangsindgreb skal nævnet træffe afgørelse snarest muligt, og hvis afgørelsen ikke er truffet inden 14 dage efter, at klagen er modtaget af Det Psykiatriske Patientklagenævn, skal nævnet underrette patienten og patientrådgiveren om årsagen, og om hvornår afgørelsen kan forventes at foreligge.

Det Psykiatriske Patientklagenævns møder afholdes på den Psykiatriske afdeling på Dronning Ingrid's Hospital. Til mødet indkaldes overlægen, patienten, patientrådgiveren samt evt. andre relevante medarbejdere på den psykiatriske afdeling. Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelse træffes i umiddelbar forlængelse af mødet, og det tilstræbes, at afgørelsen fremsendes til sagens parter 1-2 hverdage efter mødet.

1.3. Definition af sags- og afgørelsesbegrebet

En sag defineres som patientens klage eller klager til Det Psykiatriske Patientklagenævn, som bliver behandlet på et bestemt møde. Klagen defineres som én klage uanset, hvor mange klagepunkter, der måtte være tale om. Hvis den samme patient på et senere tidspunkt indgiver en ny klage over en tvangsmæssig foranstaltning, er der tale om en ny sag.

En afgørelse er defineret som en godkendelse eller tilsidesættelse af et tvangsindgreb. Denne definition betyder, at en sag godt kan indeholde flere afgørelser. Træffer Det Psykiatriske Patientklagenævn f.eks. afgørelse vedrørende flere ensartede tvangsindgreb, f.eks. 3 tvangsfikseringer, tæller det statistisk som 3 afgørelser.

Ligeledes, hvis en afgørelse indeholder både en godkendelse, f.eks. af iværksættelse af en tvangstilbageholdelse, og en tilsidesættelse, f.eks. opretholdelsen heraf, tæller dette statistisk som 2 afgørelser.

AFSNIT II: 2020 – Antal sager, sagsfordeling m.m.

Det Psykiatriske Patientklagenævn modtog i 2020 8 sager, hvoraf 1 sag blev trukket tilbage af patienten i samråd med patientens advokat, fordi Psykiatrisk Afdeling på Dronning Ingrid's Hospital omgjorde deres beslutning om forflytning til behandling i Danmark. De resterende 7 sager er realitetsbehandlet.

Det Psykiatriske Patientklagenævns gennemsnitlige sagsbehandlingstid har i 2020 været 7,6 dage. Det bemærkes, at sagsbehandlingstiden regnes fra sagens modtagelse i Det Psykiatriske Patientklagenævn til afgørelsens afsendelse til patienten. Sagsbehandlingstiden omfatter således også den tid, der går fra Det Psykiatriske Patientklagenævn modtager patientens klage til alle relevante oplysninger og dokumenter er indhentet. Ligeledes indgår i sagsbehandlingstiden også lørdage, søndage og helligdage.

Der er i 2020 ikke modtaget klager over tvangsbehandling, hvor sagen havde opsættende virkning.

Hovedreglen for Det Psykiatriske Patientklagenævns behandling af klager er, at nævnets møder afholdes på den Psykiatriske afdeling på Dronning Ingrid's Hospital. I alle 7 sager i 2020 er der således afholdt møde på den Psykiatriske afdeling.

I Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser er eksplicit anført, hvorvidt der har deltaget læge, patient og patientrådgiver i behandlingen af en sag på et nævnsmøde.

Patienten har i 2020 deltaget i 6 af møderne. I en enkelt sag havde patienten forladt afdelingen uden aftale herom, på trods af at patienten efter den Psykiatriske afdeling på Dronning Ingrid's Hospital opfattelse var både tvangstilbageholdt og behandlingskrævende. Patientens patientrådgiver var tilsagt, men ikke mødt. Overlægen har i 2020 deltaget i alle møder. I 3 af sagerne har patientens patientrådgiver deltaget i mødet.

Antal af afgørelser i 2020 fordelt på de enkelte tvangsforanstaltninger	
Tvangsindlæggelse	3
Tvangstilbageholdelse	5
Tvangsfiksering	1
Aflåsning af døre	1
Beroligende medicin	0
Tvangsbehandling	2
Antal afgørelser i alt	12

I 10 afgørelser godkendte Det Psykiatriske Patientklagenævn det påklagede tvangsindgreb.

I 1 afgørelse traf Det Psykiatriske Patientklagenævn afgørelse om, at tvangsindgrebet (tvangsmedicinering) var sket med urette. Nævnet fandt, at der i den konkrete sag ikke var begrundelse for, at medicineringen var nødvendig, at der var givet en større dosis end anbefalet, og at medicineringen først efterfølgende blev godkendt af overlægen på Psykiatrisk Afdeling.

I 1 afgørelse fandt Det Psykiatriske Patientklagenævn endvidere, at en beslutning om overflytning af patienten til Skejby Sygehus ikke var sket i henhold til de gældende regler, idet patienten var idømt behandling på et grønlandsk sygehus, og at overflytning derfor kun kunne ske, såfremt patienten var vurderet farlig for sine omgivelser, eller det i øvrigt ville være uforsvarligt at lade patienten være indlagt på Psykiatrisk Afdeling på Dronning Ingrid's Hospital. Efter en påtale fra Det Psykiatriske Patientklagenævn blev overflytningen begrundet med, at patienten havde fremsat trusler om vold og drab, samt fysiske slag og spark mod personalet på afdelingen, hvorved det havde været nødvendigt med fiksering af patienten. Det Psykiatriske Patientklagenævn fandt herefter, at farlighedskriteriet var opfyldt, hvorfor overflytning kunne ske.

Herudover har Det Psykiatriske Patientklagenævn afvist to sager vedrørende henholdsvis døraflåsning samt tilbageholdelse. I klagen vedrørende døraflåsning var patienten dømt til behandling efter Kriminalforsorgens nærmere bestemmelse, og Kriminalforsorgen havde netop truffet beslutning om genindlæggelse. Der var derfor ikke tale om tvang i henhold til psykiatriloven. Klagen vedrørende tilbageholdelse viste sig ikke at indeholde et element af tvang, idet patienten opholdt sig frivilligt på Psykiatrisk Afdeling, hvorfor der ikke var tale om tvangstilbageholdelse i psykiatrilovens forstand.

Det Psykiatriske Patientklagenævn skal efter anmodning fra patienten eller patientrådgiveren indbringe sine afgørelser vedrørende tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførsel, tvangsbehandling, tvungen opfølgning efter udskrivning i henhold til § 17, tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt, beskyttelsesfiksering, personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer, samt aflåsning af døre i afdelingen, for retten efter reglerne i retsplejeloven for Grønland, kapitel 28.

Der er i 2020 ikke klaget over afgørelser fra Det Psykiatriske Patientklagenævn.

AFSNIT III: Principielle problemstillinger

På trods af det relativt beskedne antal sager, som Det Psykiatriske Patientklagenævn har modtaget og behandlet i 2020, har der været anledning til at tage stilling til særligt ét principielt spørgsmål.

I de sager, som Det Psykiatriske Patientklagenævn har behandlet i 2020, har der således efter nævnets opfattelse været 2 grænsetilfælde, der har givet nævnet anledning til at præcisere eller fortolke reglernes anvendelse i praksis.

Det ene tilfælde drejede sig om overflytning af en patient til Skejby Sygehus, hvor der var truffet beslutning der gik imod det, som patienten var dømt til ved domstolene, ligesom der var sket tvangsmedicinering uden overlægen på Psykiatrisk Afdeling på Dronning Ingrid's Hospitals stillingtagen hertil, hvilket gav anledning til væsentlig kritik fra Nævnets side.

I det andet tilfælde, havde Psykiatrisk Afdeling indledningsvist truffet beslutning om at overflytte en indlagt patient til et dansk hospital på behandlingsindikation. Patientens advokat kontaktede Nævnet, der straks herefter indskærpede overfor Psykiatrisk Afdeling på Dronning Ingrid's Hospital, at der ikke kan ske tvangsmæssig overflytning af patienter til Danmark på andet grundlag end

farlighedskriteriet. Psykiatrisk Afdeling omgjorde herefter deres beslutning om tvangsoverflytning, og patienten frafaldt herefter sin klage.

Nævnet har endvidere afholdt et internt kursus vedrørende de særlige foranstaltninger for psykisk syge kriminelle og grænsefladerne til psykiatriloven samt de områder, der falder ind under Det Psykiatriske Patientklagenævns kompetenceområder. Der var således særlig fokus på tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse samt anden tvang, der udøves mod psykiatriske patienter, der er dømt til behandling, samt hvilke yderligere krav til dokumentation Det Psykiatriske Patientklagenævn bør stille, når der indkommer en klage fra en psykisk syg kriminel.

På baggrund af de sager, der er behandlet i nævnet i 2020, er det Nævnets opfattelse, at den Psykiatriske afdeling på Dronning Ingrid's Hospital i det væsentligste påser psykiatrilovens formelle krav til behandling af patienterne inden for nævnets kompetenceområde. Nævnet finder dog anledning til at bemærke, at der på Psykiatriske afdeling på Dronning Ingrid's Hospital har været uklarhed over processerne særligt i forhold til patienter dømt til indlæggelse.